

CRIZE LA FRONTIERELE UE

CRISES AT EU BORDERS

*General (r.) prof. univ. dr. Anghel ANDREESCU**
*General de brigadă (r.) prof. univ. dr. Mircea UDRESCU***

Rezumat: În timp ce la Bruxelles se pune la cale o formă de guvernare federativă prin PNRR, UE traversează o criză a energiei, cu explozia greu de controlat a prețurilor, cu depozitele de gaze aflate la nivel minim și cu amenințări în legătură cu conducta Stream 2, de care tocmai conducerea UE este acuzată, chiar dacă propaganda direcționată de UE arată cu degetul spre Rusia, devenită amenințarea din oficiu. Dincolo de zdruncinarea echilibrelor economice, Uniunea Europeană inventariază o mulțime de crize, ale căror implicații asupra securității generale le vom detalia în cuprinsul acestui articol.

Cuvinte cheie: Bruxelles, PNRR, Uniunea Europeană, criză, energie, amenințare, Rusia.

Abstract: While a form of federal government is being set up in Brussels through the NRDP, the EU is going through an energy crisis, with unmanageable price explosions, low gas reserves and threats over the Stream 2 pipeline. of which the EU leadership is accused, even if the propaganda directed by the EU points the finger at Russia, which has become the official threat. Beyond shaking economic balances, the European Union is inventorying a lot of crises, whose implications on general security we will detail in the content of this article.

Keywords: Brussels, NRDP, European Union, crisis, energy, threat, Russia.

1. Criza de la frontiera polono-belarusă. Guvernul de la Minsk, nerecunoscut de UE și supus sancțiunilor economice și politice ale Vestului, a apelat la arma imigrației: mii de imigranți au fost călăuziți spre frontiera cu Polonia. Polonia a declarat că Belarus și Rusia o supun unui adevărat război hibrid prin folosirea armei imigrației, dar a continuat să considere că acest război este de fapt o amenințare la adresa valorilor europene. UE a răspuns la această formă de agresiune punând la dispoziția Poloniei, Lituaniei și Letoniei subunități din cadrul Frontex, agenția europeană responsabilă de paza frontierelor UE, ce are sediul în Varșovia. În mod paradoxal, Polonia a refuzat acest ajutor, pe motiv că polonezii nu pot să aibă încredere în agențiile europene, din moment ce sunt diferențe mari în ceea ce privește acceptarea unor valori europene promovate de

* Membru titular al Academiei Oamenilor de Științe din România, email: anghel.andreescu@gmail.com

** Membru titular al Academiei Oamenilor de Științe din România, email: mirceaudrescu@yahoo.com

corectitudinea politică, prin intermediul politicilor ce vizează statul de drept. La o privire mai atentă asupra concentrării imigraționiste din zonă se constată că imigranții sunt transportați în ordine de avioane ce aparțin companiilor aeriene Aeroflot Belavia, Turkish Aeroflot, precum și companii din Qatar.

2. O altă criză este în Bosnia Herțegovina. Pe culoarele cancelariilor occidentale se vorbește că cel care a declanșat această criză în devenire este chiar Înalțul Reprezentant Valentin Inzko, din Austria, adică acela care, în numele ONU, era împuternicit să asigure integritatea statului Bosnia Herțegovina, așa cum a fost stabilită prin Acordul de la Dayton, din 1995. Înalțul Reprezentant al ONU, la final de mandat, a luat inițiativa să aducă modificări la Codul Penal al Bosniei și Herțegovina, cu scopul de a transforma în infracțiune negarea genocidului și a crimelor împotriva umanității, în condițiile în care populația musulmană și croată consideră că masacrul de la Srebrenița reprezintă un genocid, iar comunitatea sârbă susține că acolo nu a avut loc nici-un fel de masacru. Pe acest fond, s-a radicalizat atitudinea sârbilor bosniaci față de autoritatea Înalțului Reprezentant. Ca atare, președintele Republicii Srsпка, Milorad Dodik, a decis măsuri secesioniste dure: retragerea contingentelor de sârbi bosniaci din armata bosniacă, retragerea judecătorilor sârbi din justiția entității bosniace, nerecunoașterea tuturor legilor date până acum de Înalții Reprezentanți și înființarea unor instituții naționale la Banja Luka. Noua atitudine a sârbilor bosniaci se pare că este susținută și încurajată tacit de Serbia, Rusia și China. La rândul lor, reprezentanții comunității croate din regiune sunt nemulțumiți de conținutul modificat al legii electorale și au amenințat cu boicotarea alegerilor din 2022 pentru președinția tripartită a acestei țări, totul sub supravegherea atentă a Croației și Germaniei. Comunitatea musulmană se găsește și ea sub protectoratul Turciei și Arabiei Saudite, ale căror investiții în zonă au creat îngrijorare în Germania. Schimburile comerciale ale Turciei cu comunitatea musulmană au crescut de la 3 miliarde de euro în 2016, la 10 miliarde de euro în 2020. În timpul deceniilor marcate de război, Occidentul a sprijinit slăbirea Serbiei. Germania s-a implicat masiv în Croația și Slovenia, Turcia și țările arabe au susținut populația musulmană, iar SUA a dejucat orice implicare a Rusiei. UE a promis Balcanilor integrarea în UE, prin Declarația de la Salonic, din 2003. Tot de atunci și-a început ascensiunea economică în zonă și China, pentru ca în 2018, un comisar european să constate că UE se pare că este subminată în zonă de un „cal troian” chinez. Investițiile chineze în zonă au vizat mari obiective, ca: modernizarea căii ferate Belgrad – Budapesta, modernizarea drumurilor din Serbia, Muntenegru, Macedonia de Nord și Bosnia, modernizarea aeroportului din Tirana, dezvoltarea câmpurilor petrolifere din Albania, modernizarea minelor de cupru și de cărbune din Serbia etc. În timp ce UE era în expectativă, SUA condiționau altfel orice

întreprindere în zonă, China a făcut mișcări în zonă pe baza cooperării comerciale. Politica ce s-a caracterizat prin cea mai mare influență în rândul populației Balcanilor a fost cea a vaccinurilor – vaccine diplomacy – aplicată pe scară largă de China și Rusia, în timp ce UE nu avea vaccinuri nici pentru propria populație și nu se gândea și la alte populații.

3. Criza de identitate ce decurge din PNRR. PNRR este înainte de orice un document de acceptare a guvernării unei federații nedeclarate. Bruxelles a stabilit regulile, a stabilit ajutoarele, a acceptat orientările investiționale, a acceptat termenele de implementare și a stabilit toate condiționările de control. Statele naționale s-au angajat să respecte toate prevederile de plan. UE este în curs să se transforme într-o federație nedeclarată, cu un guvern central la Bruxelles și cu guverne regionale în celelalte capitale naționale. Centralizarea puterii decizionale la Bruxelles este privită cu expectativă de guvernele marilor puteri, este acceptată ca destin de țările ascultătoare și oportuniste, dar generează furtuni politice și diplomatice în țările ce nu sunt dispuse să cedeze dincolo de anumite limite din demnitatea și suveranitatea naționale. Cazurile Ungaria, Polonia și cu unele deosebiri Slovenia sunt momente care creionează cu claritate relațiile de putere, fără compromisuri.

4. Criza globalistă a încălzirii planetare. Încălzirea planetei este o problemă globală, manevrată în fel și chip de apostolii globalismului. Pe măsură ce problemele globale au devenit tot mai stresante, urmate de măsuri globale, studiile Organizației pentru Cooperare Economică și Dezvoltare constată că marile corporații au acaparat un procent tot mai mare din PIB, în timp ce antreprenoriatul mijlociu a devenit tot mai neputincios. Aceste tendințe sunt evidente în SUA unde averea deținută de 90% din americani a scăzut cu 12% începând din 1980, de când globaliștii au devenit mai agresivi, dar această avere se regăsește în creșterea ce s-a constatat la cei ce formează 0,1% din cei mai bogați oameni ai SUA. În ciuda statutului bunăstării din Europa, mai mult de două treimi din țările UE și-au pierdut mobilitatea socială. Circa 40% din germani nu dețin nici-o proprietate, iar 45% din germani dețin doar o locuință. Restricțiile din pandemie și ritmul de îndatorare au fost tragice pentru oamenii simplii și pentru clasa de mijloc, dar ecologiștii și cei din corectitudinea politică apreciază că restricțiile la care au fost supuse populațiile vor putea sta la baza unui viitor social, controlat birocratic, în care viața cotidiană să fie științific trăită. Politicile orientate spre protecția mediului au frânat ritmul de construire de locuințe, au frânat dezvoltarea unor ramuri economice, au mărit numărul celor ce nu mai pot să-și achite cheltuielile cotidiene. Creșterea prețurilor adâncește sărăcirea și reduce numărul firmelor mici și mijlocii. Schimbările climatice și politicile radicale transformă pe proprietarii de apartamente în chiriași, puternic subvenționați de către stat. Politicile verzi au accelerat

dezindustrializarea în Europa și este pe cale să submineze intențiile de relocare a capacităților de producție din China în Europa. Elitele care s-au adunat la Glasgow au pledat pentru salvarea omenirii, dar cu prețul plătit de oamenii de rând și de micile firme.

5. Criza mecanismului statului de drept. Comisia Europeană a reușit să dispună de un mecanism propriu de monitorizare a statelor componente prin mecanismul statului de drept. Acest mecanism a provocat discuții aprinse în spațiul public european, deoarece acest mecanism presupune subordonarea dreptului național celui colectiv european. La reuniunea ambasadurilor statelor membre UE din 16 noiembrie 2020, mecanismul statului de drept a fost adoptat prin majoritate calificată, pentru a fi pus în aplicare începând cu ianuarie 2021, ca mecanism de condiționare a accesării fondurilor europene, fără a se mai ține seama de opiniile Ungariei și Poloniei. La rândul lor, aceste state au blocat bugetul multianual al UE pentru perioada 2021-2027, ceea ce a pus UE în imposibilitate de funcționare. Blocajul funcțional a fost relativ depășit, prin faptul că cele două țări au renunțat la poziția lor de veto. Denumirea oficială a mecanismului cu referire la statul de drept este aparent ne semnificativă, fără a face trimitere la statul de drept „Regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii“, dar în conținut mecanismul asigură sancționarea statelor membre în cazul în care se consideră de către Bruxelles că încalcă valorile fundamentale ale Uniunii Europene și principiile statului de drept agreeate comunitar.

Numai că cei de la Bruxelles au cerut Poloniei să declare public faptul că legislația europeană este prioritară față de legislația națională, au cerut Ungariei să se alinieze legislației UE cu privire la LGBT, și au amenințat că în caz contrar, celor două țări nu le vor fi deschise finanțările ce le revin din PNRR. După anunțul făcut de Bruxelles, ministrul de externe ungar a acuzat UE că folosește finanțarea ca instrument de șantaj, pentru a solicita schimbări interne de natură politică, o abordare inacceptabilă pentru Ungaria. Polonia a transmis UE că articolele din tratatele UE sunt incompatibile cu constituția țării și, ca atare, în Polonia are prioritate legea fundamentală a țării. Slovenia a luat apărarea Ungariei și Poloniei, considerând că UE abuzează politic problematica statului de drept și Comisia Europeană ar trebui să rămână neutră, în afara bătăliilor politice, care se pot purta numai în cadrul Parlamentului European. Sunt suficiente premise care fac să culiseze idei între Europa casa comună sau casa noastră și Europa autoritară sau Europa construcțiilor suprapuse. Inițial, Europa casa noastră a insistat ca PNRR să fie considerat un exemplu de solidaritate și unitate civică al țărilor partenere, o dovadă a idealului european de solidaritate, o solidaritate bazată pe acceptarea unui corp de legi care aparțin tuturor și apără fidelitatea și dragostea de patrie.

Dar prelucrările legislative de la Bruxelles, în numele statului de drept și primordialității legislației europene față de legile naționale, transformă imediat UE într-o construcție ce amenință propria sa identitate, o birocrăție care transformă virtuțile europene, culmile sale de civilizație în gropar al căminelor naționale. O Europă care este înclinată să generalizeze legi după rațiuni de comunitate universală, asemenea Bisericii Catolice, face ca legile să fie lipsite de legitimitate, deoarece UE nu este nici comunitate politică integrată, nici comunitate cu vocație universală. Susținând baza ideatică a progresului inevitabil și general valabil, birocrăția de la Bruxelles încearcă să ignore faptul că UE este o lume cu națiuni și culturi, cultivă un demers autoritar de viitor utopic, în numele libertății și toleranței.

Condiționarea PNRR de subordonarea entităților naționale față de deciziile birocratice de la Bruxelles pune în pericol căminul european, prin promovarea agresivă a unui fals creștinism al drepturilor universale ale omului, ignorând și blamând culturi naționale consolidate. Dincolo de ceața pandemică a apărut știrea conform căreia Ungaria, Italia și Polonia au inițiat crearea unui grup politic european menit să protejeze statele naționale și valorile tradiționale ale acestora, care deja are 70 de membri, fiind al cincilea ca mărime în Parlamentul European.

Acest grup parlamentar sprijină deja decizia Tribunalului Constituțional Polonez care a anunțat public faptul că două articole din Tratatul UE sunt incompatibile cu legea poloneză și că legea poloneză este prioritară în sistemul juridic național în comparație cu dreptul UE. Totul are sorginte în corectitudinea politică și în acțiunile LGBT care au determinat guvernul polonez să ceară Tribunalului Constituțional să-și exprime opinia despre Regulamentul European, care cerea ca drepturile homosexualilor și ale transgenderilor să fie obligatoriu predate în școlile țărilor membre, inclusiv în școlile poloneze. Tribunalul Constituțional Polonez a decis că articolele respective din Regulamentul European și din Tratatul UE contravin Constituției Republicii Poloneze. Birocrăția bruxelleză a luat foc. Președinta Comisiei Europene a declarat tranșant: „Voi folosi toate puterile pe care le am la dispoziție pentru a apăra legile UE, inclusiv accesul Poloniei la fondul de recuperare post-pandemie... Toate deciziile Curții Europene de Justiție sunt obligatorii pentru toate statele membre și legislația europeană are preeminență în fața legislației naționale, inclusiv în fața prevederilor constituționale”.¹ Germania a declarat că sprijină necondiționat Comisia Europeană, iar Franța a transmis public Poloniei că acțiunile sale constituie o amenințare la adresa UE.

Cu alte cuvinte, fără negocieri, Polonia trebuie să se supună sau va suferi consecințe drastice, așa cum se întâmplă cu orice elev neascultător, ce este imediat pedepsit, dacă încalcă regulamentul unei școli. Se pare că

¹ ***Cf. Lumea 12/2021, p. 29

pentru birocrația UE ceea ce s-a întâmplat în Polonia seamănă cu o formă periculoasă de nesupunere juridică, deoarece pentru UE eurocrații birocratici este firesc să aibă o putere mai mare decât guvernele naționale și celelalte organisme naționale, fiindcă sunt superiori birocrațiilor naționale, incapabili să guverneze fără o direcționare bruxelleză.

În afara amenințărilor nevoalate care s-au abătut asupra Poloniei, mulți oficiali din interiorul UE își găsesc explicații la unele decizii politice astfel: așa se explică graba cu care Marea Britanie a cerut să părăsească UE, pentru că nu ar fi acceptat să primească asemenea amenințări, concomitent de la Comisia Europeană, de la Germania și de la Franța; așa se explică faptul că Ungaria a afirmat că opresiunea sovietică a fost înlocuită cu o nouă formă de subjugare birocratică de sorginte europeană; așa se explică faptul că Grecia și Italia au fost puse în situația de a argumenta posibilitatea ieșirii din UE fără a trece însă la acțiuni concrete; așa se explică faptul că multe din guvernele docile UE sunt obligate să combată opiniile naționale care consideră UE ca lipsită de înțelepciune în consolidarea moralei europene tradiționale și ca fiind dominată de idei care o îndepărtează și mai mult de ceea ce a constituit civilizația europeană tradițională; așa se explică ideile conform cărora actuala UE este pe drumul de a transforma țările ce se supun în țări de nerecunoscut iar țările ce depun rezistență în țări care nu-și vor aminti cu plăcere de experiența europeană franco-germană etc. Noul diferend creat cere desigur prudență din partea ambelor părți, iar birocrația bruxelleză este bine să țină seama de faptul că popoarele din est au ceva experiență în a gestiona aspecte de suveranitate suprastatală. Schimbarea uneia din est cu alta din vest este pe cale să nască suspiciuni naționale din moment ce este pusă în discuție tradiția familiei, școlii, religiei și culturii.

Multe alte țări sunt nemulțumite dar au tăcut. Însă, Slovenia a declarat public că, prin comportamentul său dictatorial, cei de la Bruxelles au făcut ca „statul de drept” să ajungă un termen abuzat politic: „Avem o Cartă ONU a Drepturilor Omului. Dar avem o carte europeană a drepturilor omului la care, în special în Parlamentul European, toată lumea poate adăuga la această listă orice vrea. Deci este un termen abuzat politic și folosit pentru bătaia politică”.²

Presa a descris pe larg numeroase acțiuni specifice LGBT. Astfel, Franța a decis să se renunțe la folosirea în scris a denumirilor domnișoară și domnișor, iar un interesant târg de copii a avut loc în noiembrie 2020, la Bruxelles. Pentru câteva zeci de mii de euro, cumpărătorii, de regulă homosexuali bogați, au putut alege pe catalog rasa, sexul, culoarea, părul sau ochii mărfurilor oferite. Acesta nu este singurul eveniment de acest fel din lume, căci este un salon în turneu: a avut loc la Paris și Taipei, precum și la Tel Aviv. Ediția de la Bruxelles s-a adresat în special cetățenilor francezi,

² Janez Jansa, premierul sloven, apud Victor Bratu, Dosarul est-european al statului de drept, Cronicile, no.88, noiembrie 2021, p. 154

olandezi și germani. Costul unui asemenea serviciu variază între 90 000 și 150 000 de euro, în funcție de prețurile de catalog. Costurile unui pachet la cheie include uterul de închiriere timp de nouă luni.

Dar, Ungaria nu se dezice. Parlamentul de la Budapesta a adoptat, la 15 decembrie 2020, noul text constituțional, care definește familia ca fiind „bazată pe căsătorie și pe relația părinte-copil. Mama este femeie, tatăl este un bărbat.“ „Ungaria apără dreptul copilului de a fi identificat după genul său de la naștere și asigură educația lui pe baza identității constituționale a țării noastre și valorile bazate pe cultura creștină“. Ministrul justiției a declarat că „regula principală este că doar cuplurile căsătorite pot adopta un copil, adică un bărbat și o femeie căsătoriți“³.

6. Criza de încredere. Pentru țările din fostul bloc comunist, Uniunea Europeană a reprezentat multă vreme o reprezentare de teatru rezervată elitelor. Un teatru în care grupul occidental reușește să ridice nivelul de încredere al oricărui doritor prin însăși menirea sa didactică, dar și prin instituțiile sale economice și morale. La fel ca în Pygmalion, profesorul de fonetică, recte grupul occidental, greu de identificat, promitea să transforme o țară mai săracă, recte florăreasa sărmană, într-o economie și civilizație demne de secolul XXI, tot așa cum renumita florăreasă a căpătat o dicție de regină. Spre deosebire de florăreasa din piesa de teatru, care s-a lăsat greu convinsă să se angajeze la un efort de transformare, de care era interesat tocmai profesorul, țările din est și-au manifestat deschis solicitudinea, în timp ce profesorul occidental se lăsa cu greu să ia în seamă această disponibilitate, drept pentru care a formulat numeroase condiționări. Țările din est au dorit să devină și ele parte din spectacolul regizat de grupul occidental plin de promisiuni și generos în ispite. La fel cum susține o înțelepciune populară „afară-i vopsit gardul, înăuntru îi leopardul“, țările din est au constatat pe rând că liberalismul european era condiționat de un autoritarism global, cel puțin regional, înscris în granițele UE, foarte bine camuflat de așteptări înșelătoare. Tendințele de imitare nu au fost susținute de dorințe pe măsură. Crizele occidentului au lovit crunt țările estice, care s-au văzut aruncate la periferie. Imitația de bună credință a fost întâmpinată cu sentimente de umilire, deposedare și indignare. Exportul de democrație, noile ținute de scenă ale țărilor din est, a presupus eforturi umilitoare în contrapartidă. Țările din est sunt în bună parte obligate să îndeplinească roluri periferice, să accepte costumații ridicole și să susțină replici inacceptabile. Populația din România a fost foarte încântată de faptul că a fost acceptată cu rol în distribuția europeană. După câțiva ani, omul de rând din România, și nu numai, a simțit că a fost înlocuită o corupție națională cu una de sorginte europeană, mult mai perversă. Omul de rând a constatat că nivelul său de viață a scăzut. În timp ce florăreasa din Pygmalion era ajutată

³ Lumea, 2/2021, p. 16

să acumuleze cultural și să se cizeleze comportamental, pentru a fi egala pe scena vieții chiar a unui cap încoronat, nivelul general de viață al țărilor din est a coborât continuu, sub îndrumarea dascălilor occidentali. Și un popor care a constata un regres general al standardului său de viață, un popor care a constatat că fundamentele sale constituționale sunt amendate din exterior, cu mintea de pe urmă, a fost obligat să recunoască faptul că participarea sa la spectacolul european a fost o naivitate. Cel puțin pentru România, dar nu numai, când se face o comparație între ce a fost țara și unde s-a ajuns, cetățenii săi își ascund cu greu nemulțumirile. Numeroase documente demne de încredere evidențiază că, înainte de 1989, în România: exista platforma Pipera, creată cu ajutor francez, unde se construiau calculatoare; la Brașov erau fabrici de autobuze și autocamioane, după model german, care asigurau necesarul intern, iar o bună parte se exportau, chiar spre piețele occidentale; se fabricau avioane după licență engleză și elicoptere militare și civile după licențe franceze; la Craiova se construiau locomotive sub licențe elvețiene; la Reșița se fabricau motoare de vapoare după licențe germane; la Galați se fabricau platforme petroliere sub licențe americane; la Roman se făceau rulmenți și șuruburi cu bile după licențe japoneze etc. Acum nu mai există nimic din toate acestea, dar la ele se pot adăuga multe alte exemple. Tot documente demne de încredere arată că, în România, se produceau la acea dată: 14 milioane tone de oțel, azi cu puțin sub două milioane; 400 000 tone de aluminiu, azi producția este nesemnificativă și aceasta este pe cale să fie oprită din cauza politicilor de preț la energia electrică; 1200-1500 de escavatoare, azi uzina nici nu mai există; 65 000-70 000 de tractoare, azi fabricile respective au dispărut la fier vechi; 120-144 de nave de diferite tonaje, azi nu se mai produce nimic, și exemplele sunt numeroase. Infrastructura din România situa țara printre primele 10-15 din lume, pentru ca acum să se zbată undeva între 50 și 100 din lume. Potrivit statisticilor oficiale, după anul 2000, România a exportat peste cincizeci de milioane de fier vechi, deșeuri de cupru, aluminiu și alte neferoase; a exportat lemn brut în valoare de peste opt miliarde de euro și alte produse cerealiere în valoare de circa cinci miliarde de euro. Dar românii știu că numai țările coloniale exportă materiale neprelucrate și importă produse cu valoare adăugată mare. De ce s-au întâmplat asemenea tragedii?

Pentru că după 1990, sfătuitoarii din Vest au solicitat României să închidă mamuții săi industriali și să se concentreze pe întreprinderi mici și mijlocii. Și România s-a conformat, ca urmare fabricile și uzinele au fost exportate ca fier vechi, iar peste patru milioane de români lucrează în condiții extrem de grele în țările vestice ale UE. Asemenea practici l-au făcut pe economistul Joseph Stiglitz să declare: „Totuși, m-am convins că țările industrializate avansate, prin intermediul unor organizații internaționale precum Fondul Monetar Internațional, Organizația Mondială Comerțului și Banca Mondială, nu numai că nu făceau tot posibilul pentru a ajuta țările respective dar uneori le îngreunau situația...neîmpiedicate de

competiția pentru „cucerirea inimilor“ celor din Lumea Treia, țările industrializate avansate au creat un regim comercial global care le-a sprijinit propriile interese corporatiste și financiare și care a lovit în țările cele mai sărace din lume“. ⁴Pentru țările amăgite de binefacerile pieței libere, statele naționale au devenit instrumente ale intereselor mascate ale sfătuitoarelor ce aparțineau unor instituții cu vocație globalizatoare, dar „... urmărirea propriului interes de către directorii executivi, contabili și băncile de investiții nu au determinat o eficiență economică, ci mai degrabă o acumulare de iluzii însoțită de greșeli masive în plasarea investițiilor. Iar atunci când acumularea de iluzii și-a dezvăluit adevărata natură, a provocat așa cum se întâmplă întotdeauna – o recesiune“. ⁵Solicitând intrarea în UE, marea speranță a oamenilor din est era legată de creșterea nivelului de trai, de promisiunile că piețele europene se vor deschide produselor proprii iar investitorii străini vor deschide afaceri care vor genera produse de înaltă calitate la prețuri acceptabile, de deschiderea granițelor pentru capitaluri, mărfuri și forță de muncă, de facilitarea angajărilor în vest pentru forța de muncă înalt calificată din est, obținerea de venituri corespunzătoare și, la înapoiere, deschiderea de mici afaceri în țările de origine. Granițele s-au deschis, investițiile străine au fost reduse, „firmele naționale au devenit mormane de fiare vechi“, iar populațiile țărilor din est au sărăcit din ce în ce mai mult. Mai mult, s-a ajuns la situații care sfidează orice norme de moralitate, deoarece „Săracii au puține ocazii de a-și exprima punctul de vedere. Când vorbesc, nimeni nu-i ascultă, atunci când îi ascultă cineva, li se răspunde că nu se poate face nimic; când li se spune că se poate face ceva, nu se face nimic“. ⁶ Muncitorii din est și-au pierdut demnitatea, cerșind un loc de muncă în vest, iar țările din est au înstrăinat mult din suveranitatea națională, pentru a continua să sufere în comunitatea europeană de care s-au legat așa de frumoase iluzii.

Practic, economia țărilor din est a fost oferită pe tavă, în urma unor tainice condiționări politice, marilor corporații occidentale, ale căror interese de piață erau pe deplin satisfăcute, sub auspiciile unor deschideri politice atent monitorizate de statele și instituțiile tradiționale ale UE. Treptat, aceste țări din est, printre care România a devenit studiu de caz, s-au transformat într-un paradis al multinaționalelor occidentale care le controlează industria, agricultura, construcțiile, comerțul, sectorul financiar-bancar etc. și care direcționează politica economică și socială a țărilor respective, în proporții diferite. În atari condiții crește nemulțumirea populară și se adâncește neîncrederea în organisme UE, chiar dacă sondaje rigurose măsluite anunță numai satisfacție și încredere populară în UE. După trei decenii de democrație occidentală, România a devenit din ce în ce mai

⁴ Joseph Stiglitz, *mecanismele globalizării*, Editura Polirom, București, 2008

⁵ Idem, p. 11

⁶ Idem, p. 25

săracă și dezbinată social. Ea, și nu numai ea, ci și celelalte țări din est, care au urmat aceleași traiectorii de dezvoltare și integrare în UE, simt că încrederea în politicile UE s-a diluat vizibil, iar țări ca Ungaria, Polonia și Slovenia se declară public destul de dezamăgite. Populații și grupuri sociale constituite, aparținând tuturor statelor UE, încep să-și declare neîncrederea în politicile structurilor de conducere colectivă ale UE. Desigur, întreținerea de false iluzii creează false probleme, iar edificiul european devine mai fragil. Prin insistența asupra multiculturalismului, corectitudinii politice și transumanismului patriotismul și coeziunea socială tradițională devin valori periclitate, puterea guvernelor devine lipsită de suveranitate.

7. Criza ucraineană. Pe timpul Războiului Rece, Ucraina s-a aflat sub umbrela de protecție a URSS, din care ea era parte componentă. În timp ce URSS s-a dezmembrat și NATO s-a extins către est, unele țări aparținând fostei URSS au dorit să-și consolideze securitatea națională prin apartenențe la NATO. Primele exemple au reprezentat țările baltice. La un moment dat, Ucraina și-a orientat politica externă spre lumea occidentală, sfidând politicile modificate de la Moscova și ignorând în bună măsură compoziția sa socială, în care o bună parte din populație este rusofilă. Ca atare, NATO sprijină orientarea vestică a conducerii actuale din Ucraina, în timp ce Rusia își manifestă agresiv ostilitatea, chiar și față de luarea Ucrainei sub protecția de securitate a NATO. În acest sens, Rusia a cerut SUA și NATO măsuri care sunt foarte greu de acceptat, în timp ce la granițele de est și de nord ale Ucrainei a desfășurat importante forțe militare. Din moment ce forțele militare ruse desfășoară acțiuni militare care exprimă o eventuală agresiune asupra Ucrainei, iar declarațiile politice ale Rusiei sunt mai mult decât sfidătoare la adresa NATO și SUA, opinia publică de pretutindeni este îndreptățită să constate că ne aflăm în cea mai plină de primejdii perioadă a Europei de după cel de-Al Doilea Război Mondial. O criză politico-militară majoră care vizează coeziunea internă a UE, dar și acțiunile militare, diplomatice și nu numai de la granițele de est ale acesteia. În fond, SUA, NATO și UE continuă să vorbească pe mai multe voci cu Federația Rusă. SUA și NATO au transmis Rusiei că aceasta nu are nici-un drept să condiționeze aranjamentele de securitate ale vreunui stat. S-au făcut declarații conform cărora NATO nu are în vedere acceptarea în organizație de noi membri, dar va apela la măsuri dure economice, diplomatice și nu numai în cazul în care teritoriul Ucrainei este atacat de forțele militare ruse. În particular, unele țări din UE și din NATO au făcut declarații din care rezultă nuanțarea politicilor lor naționale. Franța nu dorește escaladarea stării conflictuale dintre UE și Rusia și este dispusă să organizeze la Paris orice formă de dialog prin care se ajunge la detensionarea situației încordate de la granițele Ucrainei. Președintele Croației a lăsat să se înțeleagă că ia în calcul să nu angajeze forțele sale militare alături de cele ale NATO în cazul unui conflict militar NATO-Rusia. Ministrul de externe de la Budapesta,

Peter Szijarto, a afirmat extrem de clar în cadrul reuniunii cu omologii săi la Bruxelles, în Consiliul relații externe la care a luat parte și ministrul Aurescu, că "Ungaria se opune tuturor măsurilor care să exacerbeze situația din Ucraina, dar sprijină orice acțiune care ar ajuta la rezolvarea conflictului pe calea negocierilor... Nu vrem să cădem pradă unui conflict Est – Vestdar, în timp ce noi românii nu avem absolut niciun fel de probleme cu Ucraina în ce privește comunitățile românești din această țară, Ungaria își exprimă revolta pe acest subiect, acuzând faptul conform căruia, comunitatea maghiară din Ucraina nu este tratată corespunzător, conform spuselor ministrului de externe de la Budapesta, "Ungurii din regiunea Trans Carpatia s-au bucurat doar de lipsirea de drepturi, provocări și, în multe cazuri, intimidare fizică ...dacă ucrainenii nu dau înapoi de la asemenea politici, asta va limita în mod sever capacitatea guvernului nostru de a oferi orice tip de sprijin pentru Ucraina, chiar și în acest conflict (cu Rusia, n.n.)". La rândul său Germania insistă pe reținere în ceea ce privește angajarea militară a UE în sprijinirea Ucrainei, care nu este stat membru al UE.

8. Criza educațională. UE și-a dorit să armonizeze învățământul din interiorul comunității prin demersurile asumate tacit de toate statele componente prin Protocolul de la Bologna, 1999.

Procesul de la Bologna este o serie de întâlniri ministeriale și acorduri între țările europene pentru a asigura comparabilitatea standardelor și a calității calificărilor din învățământul superior. Procesul a creat Spațiul European al Învățământului Superior în cadrul Convenției de Recunoaștere de la Lisabona. Este numită după Universitatea din Bologna, unde declarația de la Bologna a fost semnată de miniștrii educației din 29 de țări europene în 1999. Procesul a fost deschis altor țări în Convenția Culturală Europeană iar România a devenit membru al Procesului Bologna în 1999, prin semnarea Declarației de la Bologna, angajându-se astfel să includă obiectivele stabilite în prioritățile învățământului superior românesc. Procesul Bologna nu presupune uniformizarea învățământului superior din diverse țări, ci armonizarea sa, după principii general acceptate. În esență, Procesul Bologna a dorit să devină un fel de Pat al lui Procust, în care să se integreze învățământul național al țărilor membre⁷.

După mai bine de două decenii, nu sunt puțini cei care acuză degradarea setului de valori naționale occidentale prin extinderea principiilor susținute de corectitudinea politică. Educația, se pare că reprezintă unul dintre sistemele scăpate din controlul responsabil al democrațiilor liberale, din moment ce se constată: „Inversarea principiilor pedagogice prin plasarea aproape exclusivă a accentului pe dorințele elevului/studentului, reducerea standardelor de performanță, abordarea

⁷ Pe larg Wikipedia

științelor umane din unghiurile combaterii tradiției, schimbării permanente, refuzului autorității, drepturilor fără îndatoriri, relativismul qvasi-total, autoflagelării în fața culturilor și civilizațiilor extra-occidentale, egalitarismului liberticid etc. au provocat ravagii la nivelul a cel puțin două generații de occidentali. Zonele de confort studențesc instituite în tot mai multe universități, care interzic practic profesorilor și invitaților acestora să abordeze subiecte controversate, lovesc la rădăcină, în ultimă instanță, însăși libertatea de expresie pe care Occidentul s-a clădit. Schimbarea paradigmei strategice din învățământul occidental, de la pregătirea de cetățeni competenți pentru democrațiile naționale la pregătirea de internaționaliști relativ revoltați, costă astăzi Occidentul enorm⁸.

Rezultatele proceselor educaționale din ultimele decenii sunt reprezentate din tineri și maturi care resping masiv valorile asociate cu economia liberală de piață, dar susțin valorile asociate conceptului de societate/economie deschisă, prin promovarea imigranților și minoritarilor de orice tip, a modului de viață alternativă, respingerea datoriei față de societate ca întreg. Pe de o parte, absolvenții universităților occidentale cer statelor să-și asume o suveranitate autoritară în raport cu economia de piață, dar să impună egalitatea și nediscriminarea de orice fel. Se constată de la distanță că absolvenții universităților occidentale, cu puține excepții, sunt lipsiți de atașament față de culturile naționale și susțin politici cu potențial distructiv major, acceptând cu ușurință impunerea unei democrații cu sens invers, în sensul ca minoritățile să fie îndreptățite să impună reguli pentru majoritatea socială. Este șocant „... faptul că doar 29% dintre francezi, 27% dintre britanici, 21% dintre spanioli, 20% dintre italieni și 18% dintre germani se mai declară dispuși să lupte pentru țara lor, chiar și în cazul unei agresiuni externe.”⁹

Tinerii de azi trăiesc în bună măsură îndemnul lui John Lennon, de prin anii 1970, prin melodia „Imaginează-ți”, din care rezulta: „Imaginează-ți toți oamenii trăind doar pentru ziua de azi, că nu există țări și nimic pentru care să meriți să mori sau să trăiești... că nu există religie .. și nici proprietate”etc., numai că tinerii de atunci se găsesc acum la conducerea societății și cultivă asemenea doctrine, concretizate chiar în societatea „post - adevăr”¹⁰. Societatea post – adevăr face referire la societățile în care faptele considerate a fi obiective și verificabile au mai puțină influență în formarea opiniilor colective, deoarece se subordonează apelurilor la emoții, sentimente și credințe individuale sau minoritare. O asemenea societate a devenit o societate a politicianilor fără politică națională, în care elitele politice nu mai guvernează și administrează, nu mai fac politică ci manageriază politici susceptibile să satisfacă grupurile sociale

⁸ Lumea, nr.8, 2019, p. 66

⁹ Apud Gallup International

¹⁰ Cf. Oxford English Dictionary, 2016

ce se radicalizează, o societate catalizată de urmările crizei financiare, economice și sociale declanșate în 2008, de explozia rețelelor sociale media, de exacerbarea migrației dinspre sud spre nord, având drept declanșator complicațiile rezultate din procesele ce au urmat așa-zisei Primăvara arabă și, mai nou, acțiunilor din Siria, Afganistan și Iraq.

Apostolii diversității cu orice preț, care au preluat treptat controlul spațiilor universitare, ale mass-media etc., s-au transformat în reprezentanță ai destructurării democrațiilor liberale, cu implicații majore în susținerea construcției europene. Fără națiuni suverane din punct de vedere axiologic, având un trunchi comun de valori de bază, de necontestat la nivelul grupurilor minoritare, Occidentul se auto-condamnă la destabilizare și tribalism local.

Concluzii: Stările de criză demonstrează, pe de o parte, că Uniunea Europeană este un organism social viu, ce există și se consolidează în condițiile circumstanțiale generate de riscurile și amenințările ce provin din diferite direcții, dar este și un organism dotat cu organisme care au misiunea de a asigura dezvoltarea tuturor statelor Uniunii în condiții de securitate deplină. Din moment ce diferite crize se dezvoltă în interiorul său, sau în imediata sa apropiere, există suficiente argumente în direcția acuzării birocrăției proprii Uniunii Europene că nu ține pasul cu speranțele de mai bine ale fiecărei țări membre în parte.

BIBLIOGRAFIE

- JANSA J., premierul sloven, apud Victor Bratu, *Dosarul est-european al statului de drept*, Cronicile, no.88, noiembrie 2021
STIGLITZ J., *Mecanismele globalizării*, Editura Polirom, București, 2008
Cronicile, revistă trimestrial, anii 2022 și 2023.
Lumea, colecție, anii 2021-2023

